

ABRAHAM

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Samengestelde Hebreeuwse naam. Verschillende betekenissen worden geopperd:

- 1] 'Vader (= God) is barmhartig'; het meest waarschijnlijk;
- 2] in de bijbel verklaard als: 'Vader van vele volkeren'; met die 'vele volken' worden alle gelovigen bedoeld, en wel al diegenen die in de God van de Bijbel geloven.
Hij is ook de vader van alle moslimgelovigen.
- 3] Abram = 'Vader is verheven'

*

Abraham, Aartsvader & Vader van alle gelovigen, Hebron, Kanaän; † ca 1700 vóór Chr.

Feest 20 januari & 28 maart & **9 oktober** & 20 december.

Met Abraham begint de geschiedenis van het Joodse volk als gemeenschap van gelovigen. Op dat moment heet hij dan nog Abram. Hij geldt als de stamvader van het volk én van het geloof, zoals in dit in de bijbel beleefd en beschreven wordt en waarin zich tot op de dag van vandaag joden en christenen herkennen. Daarnaast beschouwen ook de moslims hem als hun stamvader.

Hij was afkomstig uit Haran aan de bovenloop van de Eufraat en de Tigris in Mesopotamië. Op goed geluk trok hij vandaar weg in de verwachting elders een nieuw land te vinden. Beroemd is de eerste zin van de bijbelse heilsgeschiedenis waarin dit staat opgetekend:

"JHWH (= God) zei tot Abram: 'Trek weg uit uw land, uw stam en uw familie, naar het land dat Ik u aan zal wijzen. Ik zal een groot volk van u maken. Ik zal u zegenen en uw naam groot maken, zodat gij een zegen zult zijn. Ik zal zegenen die u zegenen, maar wie u veracht zal ik vervloeken. Door u zal zegen komen over alle geslachten op aarde.'

Toen trok Abram weg, zoals de Heer hem had opgedragen..."

In deze houding van gehoorzaamheid aan het woord van God weerspiegelt zich de bijbelse levensinstelling en geloofshouding.

De verdere lotgevallen van Abraham staan beschreven in het bijbelboek Genesis, hoofdstuk 12 t/m. hoofdstuk 23).

Beroemde verhalen daaruit zijn o.a.:

- zijn ontmoeting met de hogepriester Melchisédek (Genesis 14,17-24);
- hoe Abraham op aanwijzing van God de besnijdenis invoert als symbool van verbondstrouw (een gebaar dat de joden door de geschiedenis heen hebben bewaard tot heden: Genesis 17, 1-14);
- het bezoek van de drie mannen (engelen) die hem en zijn vrouw Sara ondanks hun hoge leeftijd een eerste eigen kind in het vooruitzicht stellen (Genesis 18, 1-15). Dit tafereel is bijzonder geliefd in de oosterse kerk en op talrijke iconen afgebeeld;
- hoe Abraham bij God pleit om de verwoesting van Sodom en Gomorrha tegen te gaan; hoe hij afpingelt van 50 naar 10 rechtvaardigen die toch genoeg moeten zijn om de steden van de ondergang te redden: gebed als onderhandeling op zijn oosters!
- hoe Abraham zijn enige, geliefde zoon Isaak weer aan zijn God moet gaan opofferen; hoe hij daarbij ontdekt dat deze God - in tegenstelling tot die uit de omringende landen en culturen - geen mensenoffers wil. Hij vraagt van je onder de mensen zijn eigenschappen te laten zien: barmhartigheid, naastenliefde, gerechtigheid, betrouwbaarheid (Genesis 22, 1-15);
- en tenslotte hoe hij met veel tederheid, zorg en verdriet de begrafenis van zijn vrouw Sara regelt (Genesis 23).

*

Verering & Cultuur

Bijna 2000 jaar later heeft in het jodendom van Jezus' dagen de overtuiging postgevat dat de joden die goed geleefd hebben, worden opgenomen in de schoot van Abraham. Dat blijkt bv. uit Jezus' verhaal van Lazarus en de rijke vrek, waarin verteld wordt dat de arme Lazarus na zijn dood wordt opgenomen in Abrahams schoot (Lukas 16,19-31). Op die manier begint hij de trekken aan te nemen van God, de Vader...

*

Abraham is in een aantal Nederlandse spreekwoorden en zegswijzen terechtgekomen:

- 1] In Abrahams schoot zitten = het naar de zin hebben; goed zitten;
- 2] Weten waar Abraham de mosterd haalt = goed op de hoogte zijn;
- 3] Abraham gezien hebben = 50 jaar geworden zijn;

4] Abrahammetje spelen = halve waarheden

vertellen om zich uit een benarde situatie te redden.